

ÁLLATVÉDELLEM

o o o A MAGYARORSZÁGI ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK KÖZLÖNYE o o o

o o KIADJA AZ ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET BUDAPESTEN o o

IX., Ernő-utca 11-13. sz. Telefon 85-12.

Ezen lap közleményeinek utánnymását nemcsak szívesen megengedjük,
hanem tisztelettel kérjük is.

Megjelenik egyszer havonként. || Előfizetési ára 1 évre 2 korona

III. ÉVFOLYAM

1906. NOVEMBER

.. 11. SZÁM ..

Irodalmi pályázat

A vallás- és közoktatásügyi Miniszter Ur Önagyméltósága f. é. április hó 27-én 26120. sz. a. kelt rendeletével az «Országos Állatvédő Egyesület» kérelmére a «Madarak és fák nap»-jának megtartását az ország valamennyi népiskoláiban elrendelte. Az idézett rendelet értelmében, minden évben meghatározandó külön nap szenteltesék kizárólag arra a célra, hogy azon a napon a tanító a hasznos madarak természetével, jelentőségükkel, e madarak védelmének szaporításának szükséges voltával az erre szolgáló módokkal és eszközökkel az iskolai ifjúságot megismertesse és ugyanazt a napot felhasználja arra is, hogy a fáknak és cserjéknek a hasznos madarak fészkelésére és szaporodására való befolyását megvilágosítván, a fák és a befásítás nagy jelentőségét is megmagyarázza.

Az Országos Állatvédő Egyesület a «Madarak és fák nap»-jának meghonosítására hivatott néptani-

tók feladatát könnyíteni óhajtván megfelelő utmutatásokat és minta előadásokat szándékozik a néptanítók rendelkezésére bocsátani.

Ebből a célból az «Országos Állatvédő Egyesület» nyílt pályázatot hirdet egyelőre oly munkálatok megírására, melyek a «Madarak és fák nap»-jának mikénti megtartására nézve adandó rövid utmutatás mellett egy minta előadásba foglalják mindazt, ami a rendelet fentidézett szavai értelmében a hasznos madarak tekintetében elmondandó.

A pályaművek terjedelme két nyomtatott ivnél nagyobb ne legyen. A munkák f. é. december 31-ig az «Országos Állatvédő Egyesület»-hez, Bpest, IX., Ernő-u. 11-13. küldendők be. A bírálatot az erre felkért Magyar Ornithologiai központ és a budapesti (hivatalos) Tanító-Testület fogja eszközölni.

A megfelelőeknek talált pályaművek legjobbjainak szerzői részére egy 150 koronás, egy 100 koronás és két 50 koronás jutalomdíj áll rendelkezésére. Az

ezekkel a díjakkal kitüntetett pályaművek az «Országos Állatvédő Egyesület» tulajdonát képezik és ki nyomatván, díj nélkül fognak a néptanítók között kiosztatni.

A kitűzött határidőig beérkezett pályaművek, valamint annak idején a jutalmazottak jegyzéke az «Állatvédelem» című folyóiratban és a «Néptanítók Lapjában» fog közzétettni.

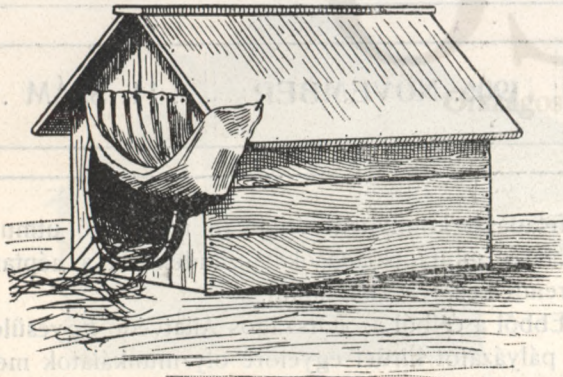
Budapest, 1906. október hó.

„Országos Állatvédő Egyesület“

Kutyaól télire.

A házat, portát, szóval a vagyont őrző ebeknek a tél viszontagságaitól való védeése nálunk még sajnálatosan el van hanyagolva, holtott nemcsak állatvédelmi, hanem jól felfogott gazdasági érdek is a gazdaság vagy háztartás e hasznos szolgáját kellőképen gondozni és ellátni, tehát hasznos állapotban tartani.

Télen az olyan idők, hogy mint a magyar mondja: az ember a kutyaóját sem veri ki, ugyszólván minden naposak; az ilyenek ártó hatásától az ebet olcsószerrel, mégis czélszerűen, egy oly kutyaóllal lehet megvédeni, aminőt az itt levő rajz feltüntet.

Egy kiérdemesült petroleumos vagy más hordót, melynek egyik feneke, hogy az eb ki-be bujhasson, ki van véve, körül ácsol és befed az ember deszkákkal úgy, ahogy az ábra mutatja s a hordó és deszka alkotmány közötti réseket kitölti száraz tőzeggel vagy polyvával, fűrészpórral s felszegel az ember a nyílás fölé egy vastag zsákot vagy olcsóbb pokrócot, mely lelóg és a nyílást betakarja. Az eb e függöny felemelésével bujhatik be a hordóba, mely ha jó alommal is el van látva, a legcsikorgóbb hidegben is eléggé meleg az eb számára s jól védi esőtől, hófuvástól, szélvihartól, mely a nem eléggé védett helyen tartott házörzött tudvalevőleg rutul megszokta viselni.

Monostori.

„Madarak és fák napja“ a középiskolákban.

Herman Ottónak az Országos Állatvédő-Egyesület 1900. évi február 25-iki ülésén tett indítványa teljesülésbe ment akkor, midőn Apponyi Albert gróf, válás- és közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy 1906. évtől kezdve a népiskolákban egy külön nap fordítandó a Madarak és Fák ünneplésére. Mintegy előjele a jövő, természetudományokon nyugvó nevelésiránynak. Az eszme csak részben valósult meg; tökéletes akkor lesz, ha a „Madarak és fák nap“-jának a megünneplését a középiskolákra is kiterjesztik.

Általában a középiskolákban az állat- és növényvédelemmel vajmi keveset törődnek; nem tudják méltányolni annak erkölcsi, gazdasági fontosságát. A természetrajzi tankönyvben, illetőleg a tantervben helyet kellene szorítani az állat- és növényvédelemnek. Szükséges volna a madárfészkelőknek, etetőknak, ezek gyakorlati alkalmazásának a tárgyalása. Az állatvédelmet aestetikai, erkölcsi, gazdasági szempontból kellene tárgyalni. Igaz ugyan, hogy a természetrajzot előadó tanár megteheti anélkül, hogy paragrafus, tanterv előírná ezt; majd minden órán meg van rá az alkalom. Hisz a természetrajz tanítása akkor eredményes, ha a természet szeretetét ébresztjük fel a tanulóknak; ez pedig maga után vonja az állatok és növények iránti könyörületességet, gyengédséget. Csak egy-két pontot akarok itt megemlíteni, melyek különösen alkalmasak arra, hogy a fejlődő gyermeklélekben a természet tagjai iránti szeretetet fölkeltsük.

A természetrajz tanításánál a gyűjtésre szükség van; de a tulságig ne menjünk vele, meg kell szabni a határát ennek is. Át kell éreztetni tanulóinkkal, hogy emberi mivoltunknál fogva könyörületességet kell a létért való küzdelembe bevinnünk, hogy minden élő lénynek joga van az élethez. Lehetőleg a károsokat gyűjtsék; ezeket se kinezik, hanem rögtön végezzék ki őket. Nem egyszer láthatjuk, hogy élő bogarakat, lepkéket tűznek fel kalapjukra. A gyermek lelkére kell ilyenkor beszélnünk, hogy minő kegyetlenséget művelnek ők ekkor.

A növények gyűjtésében is tekintettel kell lennünk az erkölcsi szempontokra; hisz azokban is benn lakozik az élet. De helytelen a növényeknek ok nélküli, nyakra-főre való pusztítása azért is, mert ezzel csak a természetet eredetiségéből minden áron kiforgatni akaró, mindent pénzé tevő gazdálkodást szokják meg.

A növények iránti szeretetet akkor olthatnánk igazán tanulóinkba, ha középiskoláink botanikus kerttel bírnának. A tanulók maguk gondoznák a növényeket, megfigyelhetnék azok fejlődését, növekedését. Gyengédség, jólelkűség vésődnék ennek nyomában az ártatlan szivekbe.

A lelki finomság beplántálására nagyon alkalmas az is, ha tanulóinkkal otthon növényeket gondoztatunk, neveltetünk. Fichner, a kiváló filozófus, megkapóan ecseteli a növénygondozásnak a lélekre való hatását „Nanna oder Über das Seelenleben der Pflanzen“ című

munkájában: „Szobrok, festmények ékesíthetik termeinket; a szobánkban fejlődő növény azonban mégis nagyobb hatással van reánk, mert bennük is a miénkhez hasonló élet lakozik. Minő gondossággal, szeretettel gondozza a leányka az ő virágjait, megöntözi, porlótól megtisztítja, világosság felé fordítja. A lélek, mely egy műkésztményben van, idegen, míg a növényben az ő saját, tulajdon lelke nyugszik.“

Hogy a tanulóknak jó példát adjunk, az iskola udvarán fészkelőket, télen madáretetőket helyezhetünk el, melyeket a fiúk megfigyelhetnének, ellenőrizhetnének. Sőt megoszthatnák morzsáikat az ég madaraival. Mennyire fokozná ez a tanulók jószívűségét, nemeslelkűségét.

Minden lehetőet meg kell tennünk, hogy tanulóink a szeretetet ne csak embertársaikra, hanem a természet összes élő tagjaira kiterjesszék. Meg kell értetni tanulóinkkal, hogy minden élő lény ép úgy érez, nélkülöz mint az ember. A „Madarak és fák nap“-ján azután ünnepélyes keretben, formát adnánk az állatvédelemre vonatkozó dolgoknak. Mintegy ünnepélyes ígéretet vennénk tanulóinktól, hogy irgalmasságot fognak tanusítani az állatok irányában. Nem az állatok hasznának és kárának mérlegelése, mint inkább a természettudományokból sarjadzó szeretet beplántálása az ifjú szívekbe lenne ezen nap feladata. A természettudományok korát éljük; egy napot fordíthatnánk a természet ünneplésére. A természet szeretetének ünnepe lenne ez.

Herman Ottónak 1900. évi február 25-iki indítványára csak akkor fog megvalósulni, ha a „Madarak és fák nap“-jára vonatkozó rendeletet kitégítve, kibővítve a középiskolákra is kiterjesztik. (Pécs.) *Róna Jenő.*

VEGYESEK.

Jótekonny adomány. Egy manapság igazán ritkaság számba menő jótekonyságról kell megemlékeznünk, mely annál is inkább érdemel megemlést, mert a jótekonyságot gyakorló nemesen gondolkodó úrnő, néhai özv. *Seidl Károlyné*, nem is volt tagja az O. Á. V. E. annak nemes céljaira, 400 koronát hagyományozott végrendeletileg.

Gyermeknaptárunk az 1906/907-iki évre mult hóban megjelent és szétküldése a nagy számban érkező megrendelések nyomán folyamatban van. A naptár diszes kiállításban színes borítékkal, 74 lapra terjedő tartalommal bír. A naptári rész 1906. szeptember 1-től 1907. december 31-ig 16 hónapról szól. Következnek: «Kedves kis állatvédők»; Madár világ» vers Ferke Ágosttól, 1 képpel; «Mit vétettünk neked?» B. Büttner Linától, 3 képpel; «A nagy bükkfa lakói» K. Nagy Sándortól, 2 képpel; «A gyík» vers Ferke Ágosttól, 1 képpel; «Csillag» Rajczy Kálmántól, 4 képpel; «Ne csapdost a lovat» vers Pósa Lajostól; «A szegény asszony kecskéje» V. J.-tól, 2 képpel; «Csibe-história» vers Nyirő Zoltántól, 3 képpel; «A kis árvák» Bodiss Gézától 2 képpel; «A cica és a Vicza» Monostori Ágnéstől, 3 képpel; «A kis állatvédőkhöz» Demuth Gyulától; «Ne bánts a madarat» vers Pósa L.-tól; «Részvét!» 1 képpel; «Ugyan mivel bántottalak?» vers 1 képpel; «Messze van-e a Nap?» Székely Ká-

rolytól; «A fák és madarak nemtője» K. Nagy Sándortól. A naptárt kiegészíti egy oldal a tanrend bérására és néhány oldal jegyzetek számára.

Az elemi iskolák számára szerkesztett és a fent részletezett bő tartalommal és csinos ábrákkal ellátott naptár ára 10, azaz tíz fillér, mely eladási árból 2 fillért az állatvédő-egyesület a néptanítók özvegyeinek és árváinak segélyezésére fennálló Eötvös-alapnak enged át. Az Országos Állatvédő Egyesület tagjait és lapunk olvasóit, valamint általában minden gyermekbarátot felkérünk arra, hogy «Gyermek-naptárunk»-ból minél több példányt szíveskedjenek megrendelni és szegény iskolásgyermekék között kiosztani. Aki 100 Gyermek-naptárt vásárol 10 koronáért és e naptárakat iskolásgyermekeknek kezébe juttatja, az 100 gyermeknek szerez örömet, 100 gyermeknek szívébe oltja az állatok iránt való szeretet melegét és emellett még néhány koronát juttat a néptanítók árváinak és özvegyeinek is.

A sajtó és az állatvédelem. Nagy sulyt fektetünk arra, hogy az állatvédelem ügyét a napi sajtó is felkarolja és ezzel a közönség érdeklődését élessze. Azért szívesen emlékezünk meg azokról a közleményekről, melyek állatvédelem dolgában a napi sajtóban megjelennek, még akkor is, ha azok némileg kedvezőtlenül bírálnak bennünket. Egy ilyen közlemény jelent meg a «Neues Budapest Abendblatt» 1906. október 20-iki számában, melynek írója az állatvédelem ügye iránt határozott jóakarattal és alapos érzéssel viseltetik. A közlemény kifogásolja folyóiratunk legutóbbi számának közleményeit abból a szempontból, hogy inkább a külföld, nevezetesen Németország szaklapjainak tartalmát és irányát kellene követnünk, mely lapok a gyakorlati állatvédelem keretébe tartozó utmutatásokkal és tanácsokkal szolgálnak a háziasszonyoknak, a gyermekeknek, stb. Nem bocsátkozhatunk hosszabb fejtegetésekbe és azért csak röviden megjegyezzük azt, hogy folyóiratunkkal legelső sorban azt a feladatot tartottuk és tartjuk szem előtt, hogy művelt közönségünket az állatvédelem fontosságával és az állatvilággal megismertessük benne az érdeklődést és az állatvédelem iránt való érzéket ébresszük. Ha szabad mondani, folyóiratunkkal quasi az állatvédő közönséget megteremteni igyekeznénk, mert csak azoknak, akik az állatvédelem iránt már érzékkel bírnak, adhatunk olyan tanácsokat, melyek jóakaró meghallgatásra találnak. Talán a N. B. A. közleményének írója sem fogja tagadni, hogy amit itt mondtunk, feltétlenül áll a felnőttekre nézve. Másképen áll azonban a dolog a gyermekekre nézve. Ezeknek igenis adhatunk és adunk is állatvédő tanácsokat, mert előítéletektől és megrögzött szokásoktól ment, fogékony szívüket még idomíthatjuk és megközelíthetjük. De erre a célra nem alkalmazhatjuk folyóiratunkat, hanem egyleti tevékenységünk fősúlyát a gyermekvilág állatvédő nevelésére alkalmas kiadványok terjesztésére fektetjük. Ennek a célnak szolgálnak ábrákkal ellátott fali-tábláink, melyeket az iskolák közt ingyen kiosztunk, különböző állatvédő gyermek-könyvek, legkivált pedig

állatvédő «Gyermek-naptárunk», melyek évről-évre növekedő számban, az idén már remélhetőleg százezer példányban hozunk forgalomba. Azokban, amit a közlemény szerzője ebzárlatainkról és kocsisainkról mond, valamint azokban az irigylésre méltó ellentétekben, melyeket külföldi példákban, oly meggyőző módon elénkbe állít, a szerzőnek az állatvédelem iránt való finom érzéke és nemes szive teljes mértékben nyilatkozik meg. Éppen az a nagy, sajnos, nagyon is nagy különbség, mely a mi és a német közönségnek az állatok iránt való szeretete és érzülete közt mutatkozik, tünteti fel indokoltan e sorok elején érintett irányzatunkat, t. i. azt, hogy nálunk az állatvédő közönséget még meg kell teremtenünk és csak ha ez eredményre vezet, remélhetjük azt, hogy a közönségben utmutatások és tanácsok fogékony talajra fognak találni. Mindamellert szívesen fogadunk minden, az állatvédelem iránt való érdeklődésből folyó jóakaró figyelemzést és rajta leszünk, hogy folyóiratunkat a gyakorlati állatvédelem keretébe vágó közleményekkel minél tartalmasabbá tegyük.

A courriéresi bányában használt lovak. Mindenki előtt ismeretes a courriéresi bányákban történt nagy katasztrófa, melynek annyi emberi élet esett áldozatul és melyből csak oly kevés munkás menekült meg, kinos és gyötrelmes napok átszenvedése után lehet mondani csodás módon. A husz napi rettenetes élve eltemetetés után az égő bányából kiszabadított munkásokkal egyetemben a bányában használt lovak közül is hoztak néhányat napvilágra. Ezeket a lovakat francia lapok közlése szerint a párisi állatbarátok egyesülete megvásárolta abból a célból, hogy azokat egy kellemesebb jövő által kárpótolja a kiállott szenvedésekért. Egy német állatvédő folyóirat helyesen jegyzi meg, hogy egy állatvédő egyesület, melynek sokoldalú feladatához képest sohasem lehet elegendő pénze, akárhány más, szükségesebb és üdvösebb célra fordíthatná pénzét, mint ez állatoknak életfogytig való kegyelemkenyéren tartására.

Az állatok és a zene. Külföldi szaklapokban a következő feljegyzések találjuk: Egy zeneértő állítása szerint a lónak nyerítése nagy zenetehetőségről tesz tanúságot, amennyiben a nyerítés egy tökéletes chromatikus skálának felel meg, melynek minden hangja szabatos és sorozata hiánytalan. A számár ordítás pedig teljes octávákban hangzik. A majomról, illetőleg annak egyik másik fajtájáról az mondatik, hogy hangjai egy teljes oktávát ölelnek fel, mely felfelé és lefelé minden egyes félhangra kiterjed. A kutyáról pedig több megfigyelő azt állítja, hogy hangja nem a természetes állathang, hanem a domestikáció által módosult és tökéletesedett el annyira, hogy egy sebészeti műtét segélyével a kutyát a beszédre is képessé lehetne tenni. — A zene legnagyobb hatással a kigyófélekre van és innen magyarázható, az indus kigyószelidítők sikere, melyet meglepő mutatóványakkal elérni képesek. A zene segélyével nemcsak szelidítik, táncoltatják és feltétlen engedelmességre bírják a kigyókat, hanem ezen gyakran veszélyes állatoktól a zene segélyével szabadítjuk meg a fenyegetett embereket és lakásokat.

Egyesületi hírek.

Országos Állatvédő Egyesület.

IX., Ernő-utca 11—13

Telefon 85—12.

Uj tagok:

Alapító tagok: Sachs Frigyes, könyvkereskedő 50, Miskó Józsefné, mérnök neje 50 és Zipernowsky Károly egyetemi tanár 50 koronával.

Rendes tagok: Berger R., györfvári Strasser Rezsőné, Reményi Ede hangszerész, Berkovits Béla, Szepesházy Jenő.

Az Országos Állatvédő Egyesület október 20-án választmányi ülést tartott, melyen jelen voltak: Máday Izidor ny. m. tanácsos elnöke alatt Grimm Gusztáv ügyv. alelnök, K. Nagy Sándor t. alelnök, Dr. Kukuljevič József t. tag, Battonyai Ödönné, Frischmann Sománé, özv. Hangl Józsefné, Jaulusz Bernátné, özv. Kolosváry Károlyné, dr. König Henrikné, Krizbay Mária, dr. Liebermann Emanuelné, Miskó Józsefné, özv. Schmidt Miklósné, Stuart Mária, Fülel Sz. Lajos, dr. König Henrik, Nagy Jenő, Szeőke Béla, dr. Stern Adolf vál. tagok, Franke Ágost titkár, Hänslér Károly jegyző, több tag és vendég.

Elnök megnyitván az ülést, a jegyzőkönyv hitelesítésére Nagy Jenő és K. Nagy Sándort kérte fel.

Franke Ágost titkár jelentése megemlékezett dr. Verédy Károly tanfelügyelőnek elhalálzásáról, aki éveken át az állatvédő egyesületnek buzgó elnöke volt. A temetésen az egyesület küldöttségileg részt vett, a koporsóra koszorút helyezett és az özvegyhez részvétiratot intézett.

Jelentést tett továbbá arról, hogy az egyesületnek egy küldöttsége Herman Ottó tisztb. elnök vezetése mellett, a vallás és közoktatásügyi miniszternél tisztelgett, abból a célból, hogy a «Madarak és fák napja» tárgyában tett intézkedésért az egyesület háláját kifejezze. A választmány örvendetesen tudomásul vette azt a jelentést, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter a tisztelgő küldöttségnek adott válaszában, az egyesületnek és céljainak támogatását helyezte kilátásba.

Titkári jelentés szerint továbbá az egyesület egy irodalmi pályázatot irt ki, oly munkák megírására, melyek, a néptanítóknak a «Madarak és fák nap»-jának miként megtartására nézve utmutatást nyújtanak.

Jelentést tett továbbá arról, hogy az egyesület által kiadni szokott gyermeknaptár 1906/7-iki folyama megjelent.

Végre jelentést tett a titkár arról, hogy az állatházban, a kutyák ápolására alkalmazott szolgát egy kutya megmarta, melyről később kiderült, hogy veszttségben szenvedett. A szolga meghalt és özvegye kártérítési igényvel lépett fel az egyesület ellenében.

Ez utóbbi eset részleteire nézve, Dr. Kukuljevič József m. kir. állatorvos, mint az egyesület állathá-

zának vezető orvosa bővebben nyilatkozott, mely nyilatkozatból kitűnt, hogy az egyesületet ez esetből kifolyólag mulasztás nem terheli. A nevezett állatorvos ezen esemény alkalmából és hasonló esetek ismétlődésének lehető megakadályozása szempontjából azt indítványozza, hogy az állatház felett felügyelő szakközeg, a helyszínén nyerjen lakást, hogy az állatokat folytonosan megfigyelés alatt tarthassa.

Fülei Sz. Lajos hozzászólása után a választmány elhatározta, hogy az indítványt bizottságilag tárgyalatja és annak alapján javaslatot vár.

Nagy Jenő indítványának figyelembe vételével kimondja a választmány, hogy Verédy Károly volt egyesületi elnök emléke jegyzőkönyvileg örökíttessék meg és a legközelebbi közgyűlésen is egy emlékbeszéd tárgyát képezze.

Hänsler Károly pénztáros jelentése szerint, a lefolyt öt hónapban a bevételek összege 4748 korona, a kiadásoké 3917 korona volt. Az egyesület vagyonát képezik kamatozó tőkékben és alapítványokban 20901 korona ingatlan, értékben 44.757 korona.

A pénztári jelentés kapcsán az elnök előadja, hogy óvatos és takarékos gazdálkodás következtében az egyesület anyagi ereje az utóbbi évek során jelentősen gyarapodott, amennyiben a nagyobbodott alaptőkén kívül egy értékes ingatlan is van az egyesület birtokában. De éppen az ezen ingatlanon szervezett állatmenedékház túl nagy terhet ró az egyesületre, amennyiben körülbelül kétezer korona ráfizetést igényel, mihez még egy közel hasonló nagyságú adóteher is járul, mely ugyancsak az említett ingatlan után lett az egyesületre kivetve. Az elnök ezekre való tekintettel azt javasolja, hogy az elnökség bizassék meg azzal, hogy a pénzügyi helyzet javításának kérdését egy alakítandó bizottság által tárgyalassa és annak javaslatait mielőbb terjessze a választmány elé. Ehhez a bizottsághoz utaltassék az állatorvos bennlakásának kérdése is.

Miután az elnök Nagy Jenő hozzászólása következtében előadta azokat a még folyamatban lévő lépéseket, melyeket az elnökség az adóteher leszállítása, illetőleg törlése érdekében tett, az elnöki javaslatot a választmány elfogadta.

Hänsler Károly felügyelő tett azután jelentést, a gyakorlati állatvédelem körül helyben tett intézkedésekről és eljárásokról. A jelentés szerint az egyesület mentőkocsiját a legutóbbi választmányi ülés óta 41-szer vette a közönség igénybe.

A kőszegi állatvédő egyesületnek f. é. szept. 15-én 51. sz. a. kelt átirata olvastott fel, melyben több indítványt terjesztett az O. Á. V. E. elé.

Az indítványokat pontonként vette tárgyalás alá a választmány.

Jandrisevits Péter indítványai:

Az első indítvány szerint a majomtáncoltatás országsszerte korlátozandó volna.

K. Nagy Sándor és Dr. Kukuljevič József egyértelmű felszólalásai után a választmány elhatározta, hogy a majomtáncoltatásnak eltiltása érdekében indokolt felterjesztéssel járul a belügyminiszterhez.

2-ik indítvány: «Hasson az O. Á. V. E. oda, hogy a flóbert-fegyver tartása bejelentendő legyen, — s ha ez úgyis meg volna — hogy kiskoru ne csak ilyen engedélyt ne kapjon, hanem ezt ne is használhassa.»

K. Nagy Sándor, Szeőke Béla és dr. Kukuljevič József hozzászólása után a választmány elhatározta, hogy a flóbert-fegyverek használatának korlátozása érdekében is megfelelő lépéseket tesz.

A 3-ik indítvány szerint: Iskolákban és nyilvános helyeken táblák lennének felállítandók, melyek után a nép, madarak és más hasznos állatok, u. m. a vakond, katicabogár, sün, denevér és béka védelmére lenne felhívandó.

A választmány K. Nagy Sándor hozzászólása után a kőszegi állatvédő egyesületnek az említett indítványhoz fűzött javaslata értelmében abban állapotodott meg, hogy falragaszoknak, alkalmas figyelmeztetések nyomtassanak nagyobb példányszámban, melyek szövege gondosan megállapíttatnék és melyek a vidéki egyesületeknek is rendelkezéseire állanának.

Kincs István plébános indítványa szerint, a vallás-és közoktatásügyi miniszternél lépések lennének teendők oly célból, hogy a tanítóképezdékben figyelem fordíttassék arra, hogy a kiképzendő tanítók, az állatvédelem lényegével megismerkedjenek és így képesíttessenek arra, hogy az iskolákban az ifjúságot ily irányban nevelhessék.

A választmány az indítványt egyhangulag elfogadta.

A napirend ki lévén merítve, az indítványok során K. Nagy Sándor a meghívóknak a teljes napirenddel való ellátása, dr. Kukuljevič József a jövő évben Bécsben tartandó gazdasági kongresszuson való részvétel és az Állatorvos Egyesülethez intézendő átirat és Hangl Józsefné a székesfehérváros területén lévő kutyaitatók rendben tartása érdekében emeltek szót.

A soproni állatvédő egyesület folyó évi szeptember hó 26-án tartott rendes választmányi ülést.

Jelen voltak: az elnök, Geccsányi G. alelnök, az első és a másodtitkár, a pénztáros és a következő választmányi tagok: Coriáry B., K. Fangh D. Gyengő P., Keller Gy. és Wachtel Fr.

Elnöki megnyitó után, felolvasta a másodtitkár a május hó 12-én tartott, két (1 rendkiv. és 1 rendes) választm. ülés jegyzőkönyveit.

Következett az első titkár előadása az utolsó gyűlés óta történeteiről; ezek közül a fontosabbak:

1. Gróf Apponyi Albert, vallás- és közoktatásügyi miniszter ur öngyméltóságához köszönő és üdvözlő irat lett felterjesztve azért, mert Öngyméltósága a «Madarak és fák Napjának» megtartását elrendelni méltóztatott, ami által az egyesületnek egy régi óhaja teljesült.

Köszönő irat lett intézve ugyanezen ügyben méltóságos Marosi Máday Izidor ny. miniszteri tanácsos urhoz, az Országos Állatvédő Egyesület elnökéhez is.

2. Az illetékes hatóságoknál fel lett jelentve két lókinzási eset és fel lett híva a soproni rendőrfő-

kapitányság figyelme arra, hogy több helyen enyves vesszőkkel madarakat fognak.

3. Felkérte a városi tanács, hogy az «Állatvédők törvénykönyv»-ében a 36. pont alatt foglaltaknak megfelelőleg a kocsiparra vonatkozó szabályrendeletet alkosson; mert ismételt fordultak elő olyan esetek, hogy lókinzók ellen, ilyen szabályrendeletek hiányában, nem lehetett eljárni.

4. Az Országos Állatvédő Egyesülettől a következő nyomtatványokat kaptuk:

a) «A kanári madár ápolásáról» című röpiratból (Irta: dr. Zimmermann Ágoston, állatorvosi főiskolai m.-tanár) 48 példányt.

Egyesületünk azon t. tagjai, akik ilyen kívánnak, kapnak, ha az egyesülethez fordulnak.

b) Az Országos Állatvédő Egyesület 1905. évi évkönyvéből 30 példányt, melyek az «Állatvédelem» című folyóirat augusztus havi számával együtt szét lettek küldve.

Mint új tag belépett dr. Fertsák Jenő ur, főszolgabíró és fürdő-biztos Savanyukuton.

6. A D. T. Turista-egyesület (Sopronban) szeptember 16-án tartotta meg Muck Endre, nagyerdemű tagjának nevét viselő, első kilátó-tornyának felavatási ünnepélyét, amely dacára az akkori rossz időjárásnak, elég fényesen sikerült. Ezt azért említem itt meg, mert ezen ünnepélyre a mi egyesületünk is, mint rokoncélokat követő egyesület meg volt hiva, valamint azért is, mert az említett torony egy olyan férfiú nevét viseli, aki mint kiváló madárvédő a mi egyesületünk részéről is, nem rég kitüntetésekben részesült, amelyek annak idején ezen lapokban közölve lettek. Képviselte egyesületünket a felavatási ünnepélyen az első titkár és egyesületünk számos tagja.

7. Elintéztést nyert az utolsó ülés óta, a felsoroltakkal együtt 71 ügy, illetve levelezés.

A választmány a ténykedést köszönettel tudomásul vette.

Első titkár indítványa folytán elhatározatott, hogy az egyesület gyűjteménytára számára üveges ajtókkal ellátott szekrény lesz berendezve és felkérte Wachtel Frigyes választmányi tag és egyesületi könyvtáros, aki a gyűjteménytárt is gondozása alá venni szives lesz, hogy sziveskedjék ezen szekrényt megrendelni.

Tisztelt tagjainkkal ezuton is közöljük, hogy az egyesület könyvtára a kath. főelemi iskola épületében, az I-ső emeleten (Szinháztér) van elhelyezve.

Könyvtári óra minden kedden délelőtt 11-től 12-ig.

Krump Miklós.

Alakuló közgyűlés.

F. é. okt. 7-én Faluszemesen (Somogy megye) állatvédő egyesület alakult. Címe: Faluszemes és Vidéke, az O. A. V. E. fiókja. Főcélja az általános állatvédelem mellett főleg a madárvédelem.

Az alakuló közgyűlésen az O. A. V. E. képviselőiben dr. Kukuljevič József m. k. állatorvos, az «Állatvédelem» szerkesztője jelent meg. A közgyűlés a faluszemesi iskola tantermében folyt le.

Korelnök Mokkor Pál esp. plébános, egyházmegyei tanfelügyelő; korjegyző Horváth László segédjegyző volt.

Mokkor esp. korelnök röviden ecsetelte az eszme fontosságát és az összejövetel célját, azután átadta a szót dr. Kukuljevič Józsefnek, ki tolmácsolta az anyaegyesület üdvözlését és áldást kívánt az új egyesület működésére. Majd «A madárvédelem történetéről és közgazdasági fontosságáról» tartott nagyobb szabású előadást.

A felolvasás befejeztével Mokkor korelnök határozatilag kimondta a megalakulást. Dr. Kukuljevič előterjesztette az alapszabályokat, melyeket a közgyűlés tetszéssel fogadott. Ezekután a tisztikar megválasztására került a sor.

Mokkor Pál esp. plébánost szünni nem akaró lelkes éljenzessel egyhangulag elnökül választották. A plébános hosszas szabadkozás után elfoglalta az elnöki széket és nyomban megtartotta nagyhatású, igazi keresztényi szeretettől áthatott, szívehezszóló székfoglalóját. Legelső sorban Isten bőséges áldását kérte a nemes és az emberség ügyét is szolgáló ügyre és annak pártolására buzdította a jelenlevőket.

A szép számban jelenlévő tanítóknak különösen lelkükre kötötte, hogy műveljék ez ügyet s hintsék el a jó magot a legfogékonyabb talajban: a gyermeki szívből, miáltal a jövő nemzedéket nemesbítik. Szavait azzal az óhajással végezte, bárha az igazán lélekemelő módon megnyilatkozott öröm, ügyszeretet és lelkesedés, ne volna a magyart annyira jellemző szalmatűz, mely fellángol, de csakhamar ismét elszunnyad. A beszéd óriási tetszést aratott. A szónokot lelkesen üdvözlötték.

Alelnökül nagy lelkesedés közepette Laurencz Ede uradalmi intézőt választották meg, ki fáradságot nem ismerő önzetlenséggel végezte az alapvetés és szervezés nehéz munkáját.

Titkár-jegyző Kétszery János róm. kath. tanító lett, aki ugyancsak nagy munkásságot fejtett ki az ügy érdekében.

Pénztárnokul az ügy egy másik lelkes bajnokát: Kéth József állomás-vezetőt választották meg.

Választmányi tagok lettek: *Benedek Lajos, Bodó Péter, Prekácska István, közs. bíró (Faluszemes) Kugler Nándor, kegyesrendi urad. intéző, Staffer Géza tanító, Kovács János községi bíró (Ószöd) Pausár Károly urad. erdész, Horváth Ferencz, rk. tanító, Székér Lajos közs. bíró (Szolád) Seidl Mariska rk. tanítónő (Lelle) Csukly Zoltán rk. tanító (Látrány) Fehér Lajos rk. tanító (Teleki) Fischl István és Frank Zoltán (Boglár).*

Mokkor elnök indítványozta, hogy dr. Darányi Ignác földm. m. k. miniszter, Máday Izidor min. tanácsos táviratilag, Hermann Ottó és Chernel István levélben üdvözöltessenek. Egyben hálas köszönetet mondott dr. Kukuljevičnek, aki az egy-

let szervezésének eszméjét megpendítette s a közgyűlésen is megjelent és felolvasást tartott.

A közgyűlés mindezeket helyeslőleg tudomásul vette — a következő táviratokat küldötte el:

Nagyméltóságú Dr. Darányi Ignác földmívelésügyi Miniszter urnak Budapest.

Dr. Kukuljevič József kir. állatorvos lelkes, odaadó fáradozása folytán a mai napon Faluszemesen megalakult állat- illetve madárvédő egyesület közgyűlése nevében, hódolattal üdvözljük Nagyméltóságodat, hazai madárvédelmünk lelkes apostolát és törvényekkel való megalapítóját.

Mokkor Pál esp. pléb. elnök. Laurenz Ede alelnök.

Máday Izidor miniszteri tanácsos urnak Budapest, Aréna-ut 108.

Méltóságodat és az országos egyesületet szívből üdvözlö a megalakult fiók egyesület és támogatását a jövőre nézve is kéri.

Mokkor Pál esp. pléb. elnök. Laurenz Ede alelnök.

A miniszter ur ő nagyméltósága a következő sürgönyt küldötte az üdvözlésre:

Főtisztelendő Mokkor Pál urnak Szemes.

Szíves figyelmet és megemlékezést melegen köszöni Darányi Ignácz.

Máday Izidor miniszteri tanácsos ur meleghangú levélben mondott köszönetet az üdvözlésért.

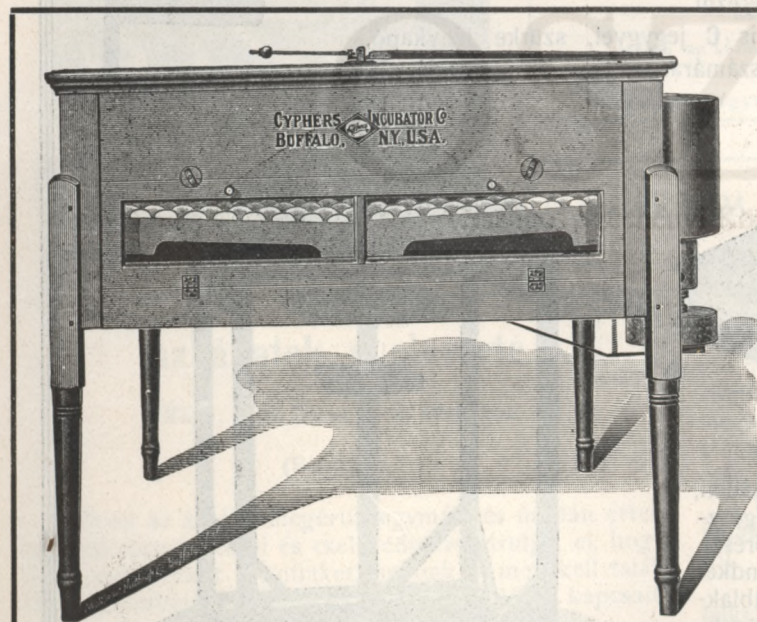
Végezetül elhatározta a közgyűlés, hogy az alapszabályokat 3 példányban leiratja és a közgyűlési jegyzőkönyvvel együtt, 2—2 példányban miniszteri jóváhagyás céljából felterjeszti.

Az elnök lelkes szavai után az alakuló ülés befejezést nyert és elosztattak az O. Á. V. E. által a célra küldött nyomtatványok.

Örömmel említjük meg, hogy a Faluszemesen nyaraló budapestiek és egyszersmind szemesi villatulajdonosok örömmel csatlakoztak a mozgalomhoz, mind beléptek tagnak és mindnyájan vettek mesterséges fészekodvakat, melyeket Kéth József állomás-vezető fog szakszerűen elhelyezni. A kifüggesztésre kerülő fészkek száma az eddigi rendelések szerint 200 drb.

„Szemes.”

Felelős szerkesztő: Dr. KUKULJEVIČ JÓZSEF.

A „Farbwerke Hoechst“ czég

Galloserin baromfi choleraszéruma

Kovács-féle „Unicum” tyukcapófészkek kizárólagosan. Továbbá baromfi-udvarok, telepek berendezése valamint az összes cikkek a baromfi-tenyésztéshez, ugyszintén a Fattinger húsrostos baromfi eledele és az erőtakarmánygyár orpington melasse rovar és húsrostos baromfi-takarmánya legjutányosabban beszerezhetők a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETÉ-nél Budapest, V. Alkotmány-u. 31.

Cyphers Incubator Társaság Buffalo

(Amerika)

A világ legnagyobb

baromfi-keltető-gép gyára.

Tíz év alatt több mint 100.000 darab gépet szállított a gyár mind az öt világrészbe.

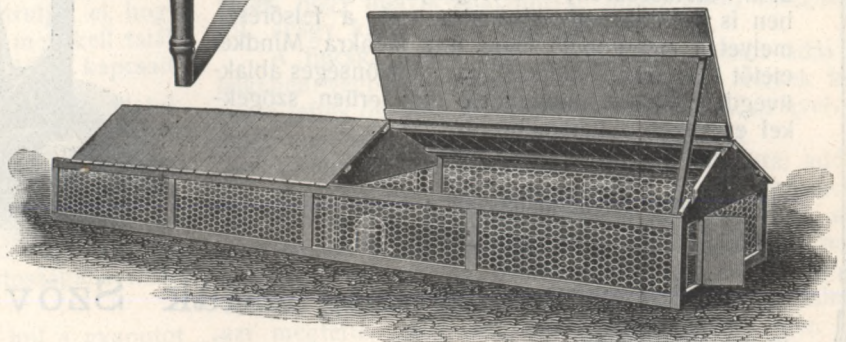
Kizárólagos vezérképviselőség Magyarország részére Szövetkezetünknel.

A keltető-gép előnye:

1. Hogy bármikor, tehát éppen olyan időben, mikor a fiatal baromfiinak magas ára van, állíthatunk elő piaczképes árut.

2. Nincs annyi vesződség a géppel, mint a kotló etetésével és tisztántartásával.

3. A gép megbízhatóbb mint a kotló, mert nem hagyja el a tojásokat.

IFJ. KÜHNEL MÁRTON állami támogatással létesült

ELSŐ MAGYAR FÉSZEKODUGYÁRA

BARANYA-KÁRÁSZON (u. p. Szászvár.)

Szerződésileg kötelezve kizárólag a M. Ornithologiai Központ által megállapított mesterséges fészekoduminták gyártására s ennek fejében a nevezett intézet védőjegyét (M. O. K. betűket) alkalmazhatja készítményein.

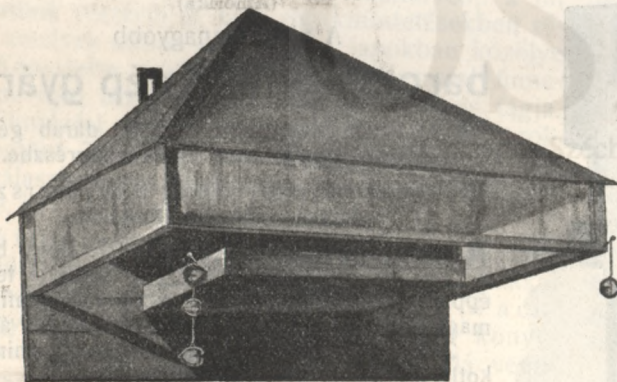
1906-tól kezdve gyártja a mellékelt ábrán látható odumintát **A** és **B** nagyságban (A kisebb, B nagyobb).

A minta: Az összes odulakó **czinegék**, továbbá a csuszka, fakusz, nyaktekerics, kormos légykapó, kerti rozsdafarku és a kis fakopáncs számára.

B minta: Különösen a **szénczinege**, továbbá az **A** mintánál felemlítettek számára is.

Mindkét minta szerszám nélkül leemelhető fedéllel készül. Legczészerűbb $\frac{2}{3}$ rész **A** mintát és $\frac{1}{3}$ rész **B** mintát beszerezni.

Készülnek ezenkívül tágnylásu odvak is **C** jeggyel, szürke légykapó, házi rozsdafarku és fehér barázdabillegető számára.

Téli etetőket is készít a gyár 2 mintában, u. m.: **etetőszekrény** és **etetőgunyhó**. Utóbbit egészben is szállítja vagy kívánatra csak a felsőrést, melyet a megrendelő maga állít lábakra. Mindkét etetőt üvegezés nélkül szállítja, a közönséges ablaküvegdarabokat a megrendelő egyszerűen szögekkel erősítheti a keretekbe.

Bővebb felvilágosítással a gyár árjegyzéke szolgál. A fent jelzett gyártmányok a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezetében

is megrendelhetők.

ÁLLATVÉDELEM

○○○ A MAGYARORSZÁGI ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK KÖZLÖNYE ○○○

○○ KIADJA AZ ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET BUDAPESTEN ○○

IX., Ernő-utca 11–13. sz. Telefon 85–12.

Ezen lap közleményeinek utánnomását nemcsak szívesen megengedjük,
hanem tisztelettel kérjük is.

Megjelenik egyszer havonként. || Előfizetési ára 1 évre 2 korona

III. ÉVFOLYAM

1906. DECEMBER

∴ 12. SZÁM ∴

Az állatok nyelvezte.

Közli: Mark Dezső m. k. állatorvos.

(Folytatás.)

Mivel az állatok megértik egymást és miután értelmiségük annyi jelével és cselekedetével árulják el, hogy ők is megértenek bennünket, nekünk is meg kell találnunk az ember és állat közti lelkinyilvánulások kapcsait.

Am nem a vivisectiók teszik lehetővé az állatok szellemi életének kifürkészését, hanem a mélyebb pszichológiai kutatások; ezt különben a legutóbbi congressuson Verviersben Mesnard tanár is kimutatta.

Egy szaklap az állati élet csodálatos rejtélyeit tanulmányozva, csaknem hihetetlennek látszó eseteket említ fel, melyek a lélekvándorlás tátokzatosságába némi betekintést engednek.

Keleti Alabamában, azon vidéken, hol a gyapotot termesztik, Hovard Ervin nevű 6 éves fiúcska élt, kinek különleges tehetsége abban nyilvánult, hogy lelkével elemezni tudta az állatok gondolatát és kívánságait.

A gyermek úgy külsejére, mint életnyilvánulásaira, szóval minden tekintetben, a más hasonló korú gyermekétől eltérő tulajdonságot nem mutatott; de feltűnő volt mégis, hogy gyakran hosszabb beszélgetést folytatott a tehenek, öszvérek, lovak, kutyák, macskák, juhok és más állatokkal, sőt még a majorsággal is.

Beszélgésének befejeztével mindig beszámolt atyjának, hogy melyik állat milyen fájdalomról, betegségről, avagy kívánságról panaszkodik.

A fiúcska azért nem tudott soha számot adni a lelkében végbemenő azon mozzanatokról, melyek képezzék tetteit, hogy az állatok gondolkodását és nyelvezetét megértse, mert tehetsége veleszületett.

A benszülött négerék félelemmel és csodálattal adóztak neki. Egyébként azt is észrevették, hogy a gyermeknek e szokaitan tehetsége a korról nem fejlődött, sőt még inkább elenyészni látszott. E kis fiú különben már csecsemő korában is értette szüleit és nővére gondolatát, mert anyja tapasztalata szerint kis fia mindazt megtette, amit csak gondolatban kívánt tőle.

Viszont azt is tapasztalta, ha csak gondolatban is le akarja fektetni és ha ez a gyermeknek nem tetszett, úgy tiltakozó kiabálással ellenkezett.

